ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2017/652

z 29. marca 2017

o navrhovanej iniciatíve občanov s názvom „Menšinový balíček – milión podpisov za rozmanitosť v Európe“

[oznámené pod číslom C(2017) 2200]

(Iba anglické znenie je autentické)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 211/2011 zo 16. februára 2011 o iniciatíve občanov ([1]), a najmä na jeho článok 4,

keďže:

(1) Rozhodnutím Komisie C(2013) 5969 z 13. septembra 2013 registrácia navrhovanej iniciatívy občanov s názvom „Menšinový balíček – milión podpisov za rozmanitosť v Európe“ (Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe) bola zamietnutá. Všeobecný súd Európskej únie vo svojom rozsudku z 3. februára 2017 (vec T-646/13), zrušil uvedené rozhodnutie z dôvodu, že Komisia si nesplnila svoju povinnosť odôvodnenia, keď neuviedla, ktoré z opatrení uvádzaných v prílohe návrhu ICE nespadajú do jej právomoci, ani dôvody na podporu tohto záveru. S cieľom prijať nevyhnutné opatrenia potrebné na zabezpečenie súladu s rozsudkom Všeobecného súdu musí byť prijaté nové rozhodnutie Komisie o žiadosti o registráciu navrhovanej iniciatívy občanov.

(2) Predmet navrhovanej iniciatívy občanov s názvom „Menšinový balíček – milión podpisov za rozmanitosť v Európe“ sa týka tohto: „Vyzývame EÚ na zlepšenie ochrany osôb patriacich k národnostným a jazykovým menšinám a posilnenie kultúrnej a jazykovej rozmanitosti v Únii“.

(3) Ciele navrhovanej iniciatívy občanov sa týkajú tohto: „Vyzývame EÚ, aby prijala súbor právnych aktov na zlepšenie ochrany osôb patriacich k národnostným a jazykovým menšinám a posilnenie kultúrnej a jazykovej rozmanitosti v Únii. Obsahuje politické opatrenia v oblasti regionálnych a menšinových jazykov, vzdelávania a kultúry, regionálnej politiky, účasti, rovnosti, audiovizuálnych a iných mediálnych obsahov, a taktiež regionálnej (štátnej) pomoci“.

(4) Príloha k navrhovanej iniciatíve občanov konkrétne uvádza 11 právnych aktov Únie, na základe ktorých sa navrhovaná iniciatíva občanov v podstate zameriava na návrhy Komisie, a to:

a) odporúčanie Rady „o ochrane a podpore kultúrnej a jazykovej rozmanitosti Únie“ na základe článku 167 ods. 5 druhej zarážky ZFEÚ a článku 165 ods. 4 druhej zarážky ZFEÚ;

b) rozhodnutie alebo nariadenie Európskeho parlamentu a Rady na základe článku 167 ods. 5 prvej zarážky ZFEÚ a článku 165 ods. 4 prvej zarážky ZFEÚ, ktorého predmetom úpravy je upraviť „programy financovania na účely uľahčenia prístupu k malým regionálnym a menšinovým jazykom“;

c) rozhodnutie alebo nariadenie Európskeho parlamentu a Rady na základe článku 167 ods. 5 prvej zarážky ZFEÚ a článku 165 ods. 4 prvej zarážky ZFEÚ, ktorého predmetom úpravy je vytvoriť centrum jazykovej rozmanitosti, ktorého poslaním bude zvyšovať povedomie o význame regionálnych a menšinových jazykoch a podporovať rozmanitosť na všetkých úrovniach, pričom toto centrum bude v prevažnej miere financované Európskou úniou;

d) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady na základe článkov 177 a 178 ZFEÚ, ktorých predmetom úpravy je prispôsobiť spoločné ustanovenia týkajúce sa regionálnych fondov EÚ takým spôsobom, aby ochrana menšín a podpora kultúrnej a jazykovej rozmanitosti v nich boli zahrnuté ako tematické ciele;

([1]) Ú. v. EÚ L 65, 11.3.2011, s. 1.

e) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady na základe článku 173 ods. 3 ZFEÚ a článku 182 ods. 1 ZFEÚ, ktorého predmetom úpravy je zmeniť nariadenie týkajúce sa programu „Horizont 2020" v záujme skvalitnenia výskumu v oblasti pridanej hodnoty, ktorú môžu národnostné menšiny a kultúrna a jazyková rozmanitosť predstavovať z hľadiska sociálneho a ekonomického rozvoja regiónov EÚ;

f) smernica Rady, nariadenie alebo rozhodnutie na základe článku 20 ods. 2 ZFEÚ a článku 25 ZFEÚ so zámerom posilniť v EÚ postavenie občanov, ktorí patria k národnostnej menšine, a to s cieľom zabezpečiť, aby ich legitímne záujmy boli zohľadnené pri voľbe poslancov do Európskeho parlamentu;

g) účinné opatrenia zamerané na boj proti diskriminácii a podporu rovnakého zaobchádzania, a to aj v prípade národnostných menšín, najmä prostredníctvom revízie existujúcich smerníc Rady v oblasti rovnakého zaobchádzania, na základe článku 19 ods. 1 ZFEÚ;

h) zmena právnych predpisov EÚ s cieľom zabezpečiť takmer rovnaké zaobchádzanie s osobami bez štátnej príslušnosti a občanmi Únie, na základe článku 79 ods. 2 ZFEÚ;

i) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady na základe článku 118 ZFEÚ s cieľom zaviesť jednotné autorské právo, ktoré by umožňovalo vnímať celú EÚ ako vnútorný trh v oblasti autorských práv;

j) zmena smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ ([1]) s cieľom zabezpečiť slobodné poskytovanie služieb a prijímanie audiovizuálneho obsahu v regiónoch, kde bývajú národnostné menšiny, na základe článku 53 ods. 1 a článku 63 ZFEÚ;

k) nariadenie alebo rozhodnutie Rady s cieľom udeliť projektom podporujúcim národnostné menšiny a ich kultúru skupinovú výnimku, na základe článku 109 ZFEÚ, článku 108 ods. 4 ZFEÚ a článku 107 ods. 3 písm. e) ZFEÚ.

(5) Právne akty Únie na účely vykonávania zmlúv sa môžu prijať

— v oblasti zlepšovania znalostí a šírenia kultúry a dejín európskych národov, zachovávania a ochrany kultúrneho dedičstva európskeho významu, nekomerčných kultúrnych výmen, umeleckej a literárnej tvorby vrátane audiovizuálnej oblasti,

— v oblasti rozvoja európskeho rozmeru vo vzdelávaní, a to okrem iného prostredníctvom výučby a šírenia jazykov členských štátov,

— pri definovaní úloh, prioritných cieľov a organizácie štrukturálnych fondov za predpokladu, že financované opatrenia povedú k posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti Únie,

— o konkrétnych opatreniach na podporu opatrení, ktoré prijali členské štáty na dosiahnutie cieľov urýchlenia prispôsobenia sa priemyslu štrukturálnym zmenám, podporovania prostredia, ktoré je priaznivé pre iniciatívu a pre rozvoj podnikov v celej Únii, najmä malých a stredných podnikov, podporovania prostredia priaznivého pre spoluprácu medzi podnikmi, pomoci pri lepšom využívaní priemyselného potenciálu politík inovácie, výskumu a technologického rozvoja,

— v oblasti výskumu a technologického vývoja vo forme viacročného rámcového programu, ktorým sa stanovujú vedecké a technologické ciele, ktoré sa majú dosiahnuť činnosťami Únie a určujú príslušné priority, vytyčujú hlavné smery takýchto činností a stanovuje maximálna celková suma a podrobné pravidlá finančnej účasti Únie na rámcovom programe a príslušné podiely na každej z poskytovaných činností,

— v oblasti práv štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa oprávnene zdržiavajú v členskom štáte, vrátane podmienok, ktorými sa spravuje sloboda pohybu a pobytu v iných členských štátoch EÚ,

([1]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) (Ú. v. EÚ L 95, 15.4.2010, s. 1).

— na účely vytvorenia európskych práv duševného vlastníctva, na zabezpečenie jednotnej ochrany práv duševného vlastníctva v celej Únii a na účely celoúnijného zavedenia centralizovaných úprav povoľovania, koordinácie a dohľadu,

— na účely koordinácie ustanovení zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení v členských štátoch týkajúcich sa začatia a vykonávania činností samostatne zárobkovo činných osôb,

— na účely určenia kategórií pomoci poskytovanej štátmi vyňaté z postupu stanoveného v článku 108 ods. 2 ZFEÚ.

(6) Z týchto dôvodov navrhovaná iniciatíva občanov, pokiaľ sú jej cieľom návrhy právnych aktov Únie predložené Komisiou na účely vykonávania zmlúv, ako sa uvádza v odôvodnení 4 písm. a) – e) a písm. h) – k), nie je zjavne mimo rámca právomocí Komisie predložiť návrh právneho aktu Únie na účely vykonávania zmlúv v súlade s článkom 4 ods. 2 písm. b) nariadenia.

(7) Právny akt Únie predložený na účely vykonávania zmlúv nemožno prijať so zámerom posilniť v EÚ postavenie občanov, ktorí patria k národnostnej menšine, a to s cieľom zabezpečiť, aby ich legitímne záujmy boli zohľadnené pri voľbe poslancov do Európskeho parlamentu. V článku 20 ods. 2 ZFEÚ sa ustanovujú práva občanov Únie. K týmto právam patrí aj právo voliť a byť volení vo voľbách do Európskeho parlamentu v členskom štáte, v ktorom majú bydlisko, za rovnakých podmienok ako štátni príslušníci tohto štátu. V článku 25 ZFEÚ sa stanovuje, že na základe správy Komisie môže Rada jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom po udelení súhlasu Európskeho parlamentu prijať ustanovenia na posilnenie alebo na doplnenie práv vymenovaných v článku 20 ods. 2 ZFEÚ. Avšak práva posilnené alebo doplnené na základe takýchto ustanovení musia byť nasmerované voči iným členským štátom ako tomu, ktorého je príslušný občan Únie štátnym príslušníkom, alebo voči inštitúciám Únie. Naopak, právny akt, s ktorým sa počíta v navrhovanej iniciatíve občanov s názvom „Menšinový balíček – milión podpisov za rozmanitosť v Európe“ neobsahuje žiadne podobné kvalifikácie. Ustanovil by teda aj práva uplatniteľné voči členskému štátu, ktorého je občan Únie štátnym príslušníkom. Z tohto dôvodu nemôžu články 25 a 20 ods. 2 ZFEÚ tvoriť právny základ pre prijatie právneho aktu Únie na účely vykonávania zmlúv „so zámerom posilniť v EÚ postavenie občanov, ktorí patria k národnostnej menšine, a to s cieľom zabezpečiť, aby ich legitímne záujmy boli zohľadnené pri voľbe poslancov do Európskeho parlamentu“. Pokiaľ by sa právny akt, s ktorým sa počíta v navrhovanej iniciatíve občanov s názvom „Menšinový balíček – milión podpisov za rozmanitosť v Európe“ v podstate týkal ustanovení, ktoré sú potrebné z hľadiska umožnenia priamych a všeobecných volieb poslancov do Európskeho parlamentu, bol by to Európsky parlament, ktorý by v súlade s článkom 233 ZFEÚ vypracoval návrh s cieľom prijať tieto ustanovenia v súlade s jednotným postupom vo všetkých členských štátoch alebo v súlade so zásadami spoločnými pre všetky členské štáty. Z tohto dôvodu nie je Komisia na základe zmlúv oprávnená predložiť návrh takéhoto právneho aktu.

(8) Právny akt Únie predložený na účely vykonávania zmlúv nemožno prijať ani v súvislosti s účinnými opatreniami zameranými na boj proti diskriminácii a podporu rovnakého zaobchádzania, a to aj v prípade národnostných menšín, najmä prostredníctvom revízie existujúcich smerníc Rady v oblasti rovnakého zaobchádzania. Pokiaľ ide o inštitúcie Únie, bez ohľadu na svoju oblasť pôsobnosti sú povinné rešpektovať „kultúrnu a jazykovú rozmanitosť“ v súlade s článkom 3 ods. 3 ZEÚ a zdržať sa diskriminácie z dôvodu „príslušnosti k národnostnej menšine“ v súlade s článkom 21 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, pričom žiadne z týchto ustanovení netvorí právny základ pre žiadne opatrenia inštitúcií. V článku 19 ZFEÚ sa stanovuje, že Rada môže, bez toho, aby boli dotknuté ostatné ustanovenia zmlúv a v rámci právomocí, ktorými je poverená Únia, po udelení súhlasu Európskeho parlamentu, jednomyseľne v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom prijať opatrenia na boj proti diskriminácii založenej na pohlaví, rasovom alebo etnickom pôvode, náboženskom vyznaní alebo viere, postihnutí, veku alebo sexuálnej orientácii. Tento obsiahly zoznam dôvodov diskriminácie však nezahŕňa príslušnosť k národnostnej menšine. Z tohto dôvodu nemôže článok 19 ZFEÚ tvoriť právny základ pre prijatie právneho aktu Únie na účely vykonávania zmlúv v súvislosti s „účinnými opatreniami zameranými na boj proti diskriminácii a podporu rovnakého zaobchádzania, a to aj v prípade národnostných menšín“.

(9) Z týchto dôvodov navrhovaná iniciatíva občanov, pokiaľ sú jej cieľom návrhy právnych aktov Únie predložené Komisiou na účely vykonávania zmlúv, ako sa uvádza v odôvodnení 4 písm. f) a písm. g), je zjavne mimo rámca právomocí Komisie predložiť návrh právneho aktu Únie na účely vykonávania zmlúv v súlade s článkom 4 ods. 2 písm. b) nariadenia.

(10) Zmluva o Európskej únii (ZEÚ) posilňuje občianstvo Únie a ďalej zlepšuje demokratické fungovanie Únie okrem iného tým, že stanovuje právo každého občana zúčastňovať sa na demokratickom živote Únie prostredníctvom európskej iniciatívy občanov.

(11) Postupy a podmienky požadované v prípade iniciatívy občanov by preto mali byť v záujme podpory účasti občanov a zaistenia väčšej prístupnosti Únie jasné, jednoduché, používateľsky prijateľné a primerané povahe iniciatívy občanov.

(12) Navrhovaná iniciatíva občanov s názvom „Menšinový balíček – milión podpisov za rozmanitosť v Európe“ by sa preto mala zaregistrovať. Pre navrhovanú iniciatívu občanov by sa mali zbierať vyhlásenia o podpore, pokiaľ sú jej cieľom návrhy právnych aktov Únie predložené Komisiou na účely vykonávania zmlúv, ako sa uvádza v odôvodnení 4 písm. a) – e) a písm. h) – k).

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Navrhovaná iniciatíva občanov s názvom „Menšinový balíček – milión podpisov za rozmanitosť v Európe“ sa týmto registruje.

2. Vyhlásenia o podpore tejto navrhovanej iniciatívy občanov sa môžu zbierať na základe predpokladu, že jej cieľom sú návrhy predložené Komisiou v súvislosti s

— odporúčaním Rady „o ochrane a podpore kultúrnej a jazykovej rozmanitosti Únie“;

— rozhodnutím alebo nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorého predmetom úpravy je upraviť „programy financovania na účely uľahčenia prístupu k malým regionálnym a menšinovým jazykom“;

— rozhodnutím alebo nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorého predmetom úpravy je vytvoriť centrum jazykovej rozmanitosti, ktorého poslaním bude zvyšovať povedomie o význame regionálnych a menšinových jazykov a podporovať rozmanitosť na všetkých úrovniach, pričom toto centrum bude v prevažnej miere financované Európskou úniou;

— nariadením upravujúcim všeobecné pravidlá vzťahujúce sa na úlohy, prioritné ciele a organizáciu štrukturálnych fondov tak, aby brali ohľad na ochranu menšín a na podporu kultúrnej a jazykovej rozmanitosti za predpokladu, že financované opatrenia povedú k posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti Únie;

— nariadením Európskeho parlamentu a Rady, ktorého predmetom úpravy je zmeniť nariadenie týkajúce sa programu „Horizont 2020“ v záujme skvalitnenia výskumu v oblasti pridanej hodnoty, ktorú môžu národnostné menšiny a kultúrna a jazyková rozmanitosť predstavovať z hľadiska sociálneho a ekonomického rozvoja regiónov EÚ;

— zmenou právnych predpisov EÚ s cieľom zabezpečiť takmer rovnaké zaobchádzanie s osobami bez štátnej príslušnosti a občanmi Únie;

— nariadením Európskeho parlamentu a Rady s cieľom zaviesť jednotné autorské právo, ktoré by umožňovalo vnímať celú EÚ ako vnútorný trh v oblasti autorských práv;

— zmenou smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ s cieľom zabezpečiť slobodné poskytovanie služieb a prijímanie audiovizuálneho obsahu v regiónoch, kde bývajú národnostné menšiny;

— nariadením alebo rozhodnutím Rady s cieľom udeliť projektom podporujúcim národnostné menšiny a ich kultúru skupinovú výnimku, pokiaľ ide o uplatňovanie postupov stanovených v článku 108 ods. 2 ZFEÚ.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť 3. apríla 2017.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené organizátorom (členom občianskeho výboru) navrhovanej iniciatívy občanov s názvom „Menšinový balíček – milión podpisov za rozmanitosť v Európe“ zastúpenej pánom Hansom Heinrichom HANSENOM a pánom Hunorom KELEMENOM, ktorí konajú ako kontaktné osoby.

V Bruseli 29. marca 2017

Za Komisiu
Frans TIMMERMANS
prvý podpredseda